שער הפסוקים — ספר ירמיהו

סימן י':

וה' אלקים אמת הוא אלהים חיים:

דע כי ב' אחוריים של זו"ן, נקראים בלשון רבים, אלהים חיים. והנה שרש של שניהם, היא אימא עילאה, ולכן היא לבדה נקראה אלהים חיים, בלשון רבים ג"כ. ולזה אמר, הוא אלהים ירמיה חיים, ני הבינה נקרא הוא, בסוד ועבד הלוי הוא, כנודע:

סימן י"ח:

ואתה ה' ידעת גו' בעת אפך עשה בהם:

רמז בזה, ע"ד שאמר המלאך לרב קטינא, כד הוי מכסי בסרבלא בלא ציצית, דבעידן ריתחא ענשינן גם על מצות עשה. וז"ש ירמיה להשי"ת, על אותם הרשעים, בעת אפך אז תשליך עליהם עונש העשה שלא קיימו. וז"ש, בעת אפך עשה בהם:

סימן כ"ה:

ואתה תנבא אליהם גו' שאג שאג על נוהו:

(מזולתו) הנה מלת שאג, היא בגימטריא ש"ד. ישאג, בגימטריא שד"י. ר"ל, בשביל שהה"א היא אינה עם בעלה, ונטלה מן שד"י, נשאר ש"ד, וזהו ישאג ול נוהו, כי היא נוהו:

הגהה - אמר שמואל, איני מבין ביאור הנזכר, ולדעתי שנפל טעות בכתיבה, וכך צ"ל, כי הנה נודע, שהוי"ה זו הנזכר, באמרו ה' ממרום ישאג, הוא ו"א, והוא שואג על גלות השכינה, הנפרדת ממנו, ונשאר מנין שא"ג בלבד, וחסר משד"י בחי' היו"ד, והיא ה"ה, האחרונה של שם ההוי"ה במלוי ההי"ן, שהיא כפולה, ונעשת ה"ה, שהיא י', ועמה נשלם לשד"י. ולכן שאג, כדי שיעשה ישאג, שהוא שם שד"י שלם. ופירוש מי היא היו"ד הזאת, ואמר שהיא חכמה תתאה, שהיא מלכות, הנקראת נוהו, ולא חכמה עליונה, כנלע"ד:

וז"ס פסוק, אריה שאג מי לא ייירא, כי תדע למה שאג, לפי שאינה עם בעלה. ואריה בגימטריא רי"ו, שאג בגימטריא ש"ד, כי השכינה אינה במקומה. וזה ג"כ סוד פסוק כש"ד משד"י יבא, וחסרה היו"ד כאמור. (ע"כ מזולתו):

סימן ל"א:

מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם:

אהבתיך על כן משכתיך חסד:

כבר ידעת מ"ש בזוהר, שבכל מקום שנאמר מרחוק, רומז על החכמה, שהוא אבא. והענין הוא, דע, כי אין אבא מאיר הארתו בברתא שהיא נוקבא, אלא מרחוק. פירוש, כי המוחין דזעיר מצד אבא, בהיותם מתפשטים בגופא דזעיר, כשמגיעים אל חג"ת שבו, אז משם הם מאירים הארתם בנוקבא דזעיר, שהוא מן החזה ולמטה. אבל כשמתפשטים עד נה"י דזעיר, שאז הם בקרוב אל הנקבה, אינה יכולה היא לקבל הארתם העצומה, בהיותה בקרוב, כדרך העטלף בראותו השמש מקרוב, כמבואר אצלינו בביאור ברכת אבות של תפלת שחרית. כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד גו':

כבר ידעת, כי עיקר ז"א, אינו רק ו"ק, ואח"כ ע"י מעשים התחתונים, באים לו ג' המוחין בדרך תוספת, ונגמר בי"ס שבו. ונוקבא דזעיר, עיקרה נקודה אחת לבד כשנאצלה, ואח"כ ע"י מעשה התחתונים, באים לה ט' ספירותיה בדרך תוספת, ונגמרה לי"ס שבה. ועל דרך זה כשהתחתונים חוטאים, אז מסתלק כל התוספת ההוא בזו"ן. אבל יש חילוק אחד ביניהם, כי נוקבא דזעיר, כשמסתלק ממנה התוספת, חוזרים להנתן בז"א בעלה, כי ממנו באו לה כנודע ונמצא כי פגם הנקבה מועט, שנסתלק ממנה, אבל ניתנים לבעלה ז"א. ונמצא, כי בכל שהוא של מעשים טובים, יחזרו להנתן בה. וזש"ה, כי פדה ה' את יעקב, ונודע הוא, שאת יעקב, היא הנוקבא, ובפדיה מועטת. תחזור לקדמותה. אבל התוספת של ז"א בהסתלקה ממנו, ניתנים אל הקליפות, כמבואר אצלינו ומתלבשים בתוך הקליפות, בסוד טלטולא דגברא קשה מדאתתא, ונמצא ששלטו הקליפות ממש בהם, והוא פגם גדול, מפגם הנקבה. ולכן אינו מספיק בהם פדיה מועטת, רק גאולה גמורה. וכנגד זה אמר, וגאלו מיד חזק ממנו, שהם הקליפות, שנתחזקו ממנו מז"א עצמו, ולקחו עיטרין דיליה. ע"ד מ"ש המרגלים, כי חזק הוא ממנו, וכוונו לענין זה, והבן אותה וזכור כלל זה, כי גאולה גדילה מן הפדיון:

כה אמר ה' קול ברמה נשמע 'רחל 'מבכה 'על 'בניה:

ר"ת 'רחל 'מבכה 'על 'בניה, הוא מערב, לרמוז, כי שכינה שהיא רחל, היא במערב, כמ"ש רז"ל:

א"ש, נקראת מערב, ע"ש עירובין, שהיא מעורבת מכל האורות, ומכל הגוונים כלם. וגם כן, בעבור כי השמש זורח במזרח, ושוקע במערב, כי שם ביתה בסוד וילן שם כי בא השמש:

סימן נ':

חרב אל הבדים ונואלו:

(מזולתו) הנה רז"ל דרשו זה הפסוק אל הת"ח, היושבים בד בבד, ועוסקים בתורה, ר"ל יחיד, מלשון בדד ישב. ולכן חרב היא אותיות חבר, כי מי שאינו לוקח לו חבר לעסוק בתורה, הנה ענשו הוא החרב בר מינן:

א"ש, גם נרמז במלה הזאת חבר בחי"ת, וב"ר הוא אותיות רב, וז"ש התנא, עשה לך ר"ת 'רחל 'מבכה 'על 'בניה, הוא מערב, רב וקנה לך חבר: